

«Ανταγωνιστικότητα, μισθοί και παραγωγικότητα»

(Ιούνιος 2012)

Σταύρος Π. Γαβρόγλου

Διευθυντής ΕΙΕΑΔ, PhD

Περίληψη

Η μελέτη καταγράφει την εξέλιξη του μοναδιαίου κόστους εργασίας στην Ελλάδα πριν και μετά την υπογραφή του Μνημονίου και την επιβολή πολιτικών λιτότητας. Αναλύει τα στοιχεία του Stat.Extracts του ΟΟΣΑ για το μοναδιαίο κόστος εργασίας της Ελλάδας καθώς και για τις επιμέρους συνιστώσες του, τα ωρομίσθια και την παραγωγικότητα της εργασίας κατά την προηγούμενη δεκαετία σε σύγκριση με τους εμπορικούς εταίρους της χώρας.

Η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας της Ελλάδας κατά την προηγούμενη δεκαετία ήταν μεν σημαντική αλλά τείνει να υπερτιμάται. Σε σχέση με το 2000, το μοναδιαίο κόστος εργασίας της Ελλάδας το 2010 είχε αυξηθεί κατά 35,2%. Ωστόσο, σε σχέση με τις χώρες της ΕΕ-15, η αύξηση του ελληνικού μοναδιαίου κόστους εργασίας ήταν 13,6%, ενώ σε σχέση με 35 χώρες εμπορικούς εταίρους της Ελλάδας η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας ήταν μόλις 2,2%.

Το μοναδιαίο κόστος εργασίας της Ελλάδας το 2011 υποχώρησε κατά 2,9% σε σχέση με το 2010. Σχεδόν όλη η μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας οφείλεται στη μείωση του κόστους εργασίας ανά ώρα κατά 3,0%, ενώ η μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας όχι μόνο δεν ενισχύθηκε καθόλου από την εξέλιξη της παραγωγικότητας αλλά μάλλον επιβαρύνθηκε, έστω οριακά, από τη μείωσή της κατά 0,1%.

Οι επιδόσεις της Ελλάδας σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο ήταν ισχυρότερες από ό,τι πολλοί πιστεύουν. Εκτός από το γνωστό χαρακτηριστικό του παραγωγικού προτύπου της Ελλάδας που τώρα βρίσκεται σε κρίση, τους υψηλούς ρυθμούς μισθολογικών αυξήσεων, η μελέτη υπογραμμίζει ένα συχνά παραγνωρισμένο χαρακτηριστικό του προτύπου αυτού, τον υψηλό ρυθμό αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας – 22,5% σε μια δεκαετία. Αυτή η αύξηση της παραγωγικότητας, από τους υψηλότερους στην Ευρώπη, δεν μπορεί να αποδοθεί απλώς στις μεταβολές του δημόσιου χρέους ή των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, όπως διαπιστώνεται. Η εξέταση της ιστορικής σχέσης μεταξύ του μοναδιαίου κόστους εργασίας και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών για την Ελλάδα και άλλες χώρες αναδεικνύει την έλλειψη στατιστικά σημαντικής συσχέτισης μεταξύ των δύο μεγεθών στην περίπτωση της Ελλάδας αλλά και σε πολλές άλλες χώρες – γεγονός που σημαίνει ότι η μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας καθαυτή ενδέχεται να μην έχει σημαντικό αντίκτυπο για την ανταγωνιστικότητα. Τέλος, επισημαίνεται ότι ο στόχος του Μνημονίου για μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας κατά 15% σε τρία χρόνια δεν είναι απαραίτητο ούτε σκόπιμο να επιδιωχθεί μέσα από την περαιτέρω μείωση των μισθών (δηλαδή του αριθμητή του κλάσματος μισθοί/παραγωγικότητα που εκφράζει το μοναδιαίο

κόστος εργασίας), αλλά μέσα από την αύξηση του παρονομαστή, της παραγωγικότητας της εργασίας.